Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Moldovanu Natalia

dosarul nr.2a-1011/25
2-24039117-02-2a-14032025

D E C I Z I E

04 noiembrie 2025
mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Serghei Dimitriu
Judecătorii Eleonora Badan-Melnic și Violeta Gîrleanu
Grefier Duțul Daniela

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Maștalin Tatiana, reprezentantul apelantului Popa Mariana împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31.10.2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corențov Sandu către Popa Mariana privind desfacerea căsătoriei

a c o n s t a t a t:

1. La 08.04.2024, avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corențov Sandu, a depus cerere de chemare în judecată către Popa Mariana privind desfacerea căsătoriei (f.d.3).
2. În motivarea cererii a indicat că la 03.02.2018, între Corențov Sandu și Popa Mariana a fost încheiată căsătoria și trecută de către Oficiul stării civile mun.Chișinău în Registrul de stare civilă sub nr.*****. Din această relație s-a născut copilul *****.

A susținut că relația de familie nu a rezistat provocărilor, încercărilor și rutinei care sunt caracteristice vieții cotidiene. Cu trecerea timpului relația de familie a degradat într-o manieră ireparabilă și ca rezultat căsnicia a eșuat, iar încercările de refacere a relației nu au dat rezultat, motiv pentru care a apreciat că nu are rost să fie acordat termen pentru împăcare.

A notat că în privința partajului averii comune și stabilirea părintelui cu care va locui copilul minor nu există careva neînțelegeri între părți.

A solicitat desfacerea căsătoriei dintre Corenţov Sandu şi Popa Mariana încheiată la 03.02.2018 și trecută de către Oficiul stării civile mun.Chișinău în Registrul de stare civilă, sub nr.*****.

Poziția instanței de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31.10.2024, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corenţov Sandu către Popa Mariana privind desfacerea căsătoriei.

S-a desfăcut căsătoria înregistrată la 03.02.2018, sub nr.*****, la Serviciul Stare Civilă municipiul Chișinău între Corenţov Sandu şi Popa Mariana.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat taxa de stat în beneficiul statului de la Corenţov Sandu şi Popa Mariana, în cuantum de 500% din unitatea convențională, ceea ce constituie 250 lei, proporțional, de la fiecare.

4. Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a stabilit că partea reclamantă consideră inoportună menținerea familiei, eșuând toate căile de împăcare și dorește desfacerea căsătoriei, fără acordarea unui termen de împăcare. Luând în considerare că părțile nu mai locuiesc împreună de 3 ani, precum și faptul că nu există careva litigii/neînțelegeri referitor la stabilirea domiciliului copilului minor pe teritoriul Republicii Moldova (or, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2024 a fost încasată din contul lui Corenţov Sandu în beneficiul Marianei Popa pensia pentru întreținerea copilului minor, în cuantum de ¼ din venituri, lunar, începând cu data înaintării acțiunii în instanța de judecată - 19.12.2023 și până la atingerea majoratului de către copil (http://www.instante.justice.md/) sau partajarea averii comune, instanța de judecată a conchis asupra temeiniciei pretenției formulate de avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corenţov Sandu cu privire la desfacerea căsătoriei (f.d.65-72).

Solicitarea apelantului:

5. La data de 29.11.2024, avocatul Maștalin Tatiana, reprezentantul apelantului Popa Mariana, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31.10.2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și trimiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele apelantului:

6. În motivarea apelului, avocatul Maștalin Tatiana, reprezentantul apelantului Popa Mariana, a menționat că instanța de fond la judecarea cauzei a admis pretenția reclamantului neîntemeiat și nu a dat o interpretare corectă a normelor de drept, normelor de procedură civilă, nu a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele importante

pentru soluționarea pricinii, iar concluziile instanței de fond, expuse în hotărâre sânt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Cauza s-a examinat în lipsa apelantului Popa Mariana, care nu a fost informată de către pârât despre procesul de judecată derulat în R. Moldova din 09.04.2024.

A subliniat că intimatul Corenţov Sandu ținea legătură cu soția și fizic și prin mesaje din aplicația Messenger, e-mail, dânsa fiind plecată la muncă peste hotare, dar nu a pus-o la curent despre intentarea procesului de judecată cu privire la desfacerea căsătoriei. Intimatul a indicat în cererea de chemare în judecată o adresă la care apelantul niciodată nu a locuit - mun.Chișinău str.Vissarion Belinski 91 B, care de fapt este adresa intimatului și acesta cunoaște locul de trai a pârâtei: r. Dubăsari, unde se află și copilul minor Corenţov Diana, care locuiește cu apelantul pe adresa data.

A notat că citațiile expediate pe adresa apelantului pe o adresă eronată au rămas nerecepționate de către apelant, care nu a cunoscut despre procesul de desfacere a căsătoriei și se afla peste hotarele țării la muncă. Evident este faptul, că intimatul intenționat a ascuns faptul intentării la 09.04.2024 în instanța de judecată din R. Moldova a procesului de desfacere a căsătoriei, cu scopul de a obține divorțul cât mai rapid, fără a examina aspectele importante procedurale (de mediere și posibilitatea părților de a rezolva litigiul prin încheierea unei tranzacții de împăcare).

A menționat că la examinarea în lipsa apelantului, care a fost plecată din țară perioada 04.07.2024 - 24.10.2024 a făcut imposibilă înaintarea cererii reconvenționale privind stabilirea domiciliului copilului minor cu mama copilului, care în prezent are impedimente din partea intimatului la obținerea acordului de a perfecta actele copilului (buletin, pașaport) sau la dreptul copilului de a călători înafara țării, însoțit de apelantă, fiindu-i refuzat în eliberarea unei declarații notariale de tatăl copilului minor, astfel, fiind grav încălcate drepturile copilului în conformitate cu legislația națională și internațională în vigoare.

Consideră apelantul că prin examinarea cauzei în lipsa ei, i-au fost încălcate drepturile la un proces echitabil, fiind încălcat principiul contradictorialității armelor într-un proces judiciar - prin faptul că cauza s-a examinat pripit, intimatul intenționat nu a pus la curent apelanta că în R. Moldova se desfășoară procesul de judecată privind desfacerea căsătoriei, citarea a avut un caracter formal, instanța fiind informată eronat de către intimat despre adresa și contactele apelantului.

A specificat că apelantul a fost lipsită de posibilitatea de a formula cererii, demersuri, de a angaja un avocat în apărarea drepturilor sale, de a parcurge procedura de mediere obligatorie pentru astfel de litigii, de a formula pretenții prin cerere reconvențională cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor etc. Chiar și publicarea avizului publicitar care ar demonstra respectarea procedurii citării legale nu poate fi considerată suficientă din motivul că la dosar lipsește informația de la ASP despre înregistrarea domiciliului apelantului sau copia buletinului de identitate cel puțin, iar avizul a fost publicat în ziar chiar

în perioada când apelantul se afla peste hotare la muncă și nu avea posibilitate să afle din sursele oficiale din R. Moldova, despre procesul judiciar derulat.

A notat că instanța la emiterea hotărârii a luat în considerație doar argumentele și poziția intimatului, fiind expusă eronat de către ultimul situația de fapt în familie, care nu corespundea realității în perioada derulării procesului de judecată - părțile fiind într-un contact permanent prin rețele de socializare, aveau discuții adecvate și fără ceartă, iar apelanta fiind în necunoaștere despre procesul de divorț intentat de către intimat.

A relevat că faptul încasării pensiei de întreținere a copilului minor Corenţov Diana în baza hotărârii de judecată nr.2-27047/23 din 30.01.2024 emise de Judecătoria Chișinău (sediul Centru), nu demonstrează absolut înrăutățirea relațiilor de familie între părți, ci invers a făcut posibil ca părțile să evite conflictele cu privire la întreținerea copilului minor de către tatăl copilului, care adesea se afla peste hotare la muncă și nu se implică regulat la cheltuielile de întreținere a copilului minor.

A conchis că concluzia instanței precum că apelantul a avut o poziție pasivă în procesul judiciar cu privire la desfacerea căsătorie și nu s-a valorificat drepturile procedural inclusiv și dreptul la depunerea unei cereri reconvenționale pentru a formula cerința cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, care este una principială și în prezent absolut necesară în vederea respectării intereselor superioare al copilului minor, lipsit de posibilitatea de a călători sau de a locui împreună cu mama sa peste hotare (din cauza refuzului intimatului de a perfecta un acord la notar pentru perfectarea actelor copilului sau călătoria/stabilirea cu traiul al copilului împreună cu mama sa peste hotare) nu este relevantă, din motivul că apelantul nici nu a cunoscut despre procesul judiciar derulat în R. Moldova din 09.04.2024 până 31.10 2024, dar fiind mereu în contact fizic și verbal cu intimatul, ultimul nu i-a comunicat nimic despre cauza civilă examinată în instanța națională, manifestând un comportament de rea-credință și ducere în eroare a apelantei cu privire la situația de fapt în familie.

7. În ședința de judecată, apelantul Popa Mariana și avocatul Maștalin Tatiana au susținut cererea de apel și au solicitat admiterea acestuia.
8. În ședința de judecată, avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul intimatului Corenţov Sandu, nu a recunoscut cererea de apel și a solicitat respingerea acesteia.

Aprecierea instanței de apel:

9. Examinând cererea de apel prin prisma actelor și circumstanțelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente speței, Colegiul conchide că apelul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare, din motivele ce succed.
10. În conformitate cu art.373 Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii

atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

11. Potrivit art.385 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b).
12. Prevederile art.388 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă stipulează că hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată.
13. Din actele cauzei rezultă că la data de 03.02.2018, între Corenţov Sandu și Popa Mariana a fost încheiată căsătoria, aceasta fiind înregistrată de Serviciul stare civilă al mun.Chișinău, act de căsătorie nr.***** din 03.02.2018 (f.d.7).
14. La data de 08.04.2024, avocatul Ciuchițu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corenţov Sandu, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Popa Mariana, solicitând desfacerea căsătoriei (f.d.3).
15. În cererea de chemare în judecată, a fost indicată atât adresa reclamantului, cât și a pârâtului în mun.Chișinău, str.***** (f.d.3).
16. Potrivit materialelor cauzei, în vederea comunicării pârâtei Popa Mariana a cererii de chemare în judecată și a încheierii judecătorului din 19.04.2024 prin care acțiunea a fost acceptată spre examinare, la adresa de domiciliu indicată în cererea de chemare în judecată – mun.Chișinău, str.*****, a fost expediată corespondența respectivă, precum și citația pentru ședința de judecată fixată la data de 02.08.2024, ora 09:30, însă avizul de recepție a fost restituit instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.24-26).
17. În ședința de judecată din 02.08.2024, soluționând chestiunea privind posibilitatea examinării cauzei în lipsa pârâtei, instanța de judecată, prin încheiere protocolară, a

dispus citarea repetată a acesteia prin scrisoare recomandată, precum și prin intermediul telefonogramei, pentru ședința stabilită la data de 10.10.2024, ora 12:15 (f.d.31-32).

18. Conform avizului de recepție returnat instanței, corespondența expediată la adresa mun.Chișinău, str.*****, a fost de asemenea, restituită cu mențiunea „nereclamat” (f.d.36).
19. În ședința de judecată din 10.10.2024, instanța a dispus citarea pârâtei Popa Mariana prin intermediul avizului publicitar (f.d.48).
20. În ședința de judecată din 31.10.2024, instanța a anexat la dosar dovada citării pârâtei prin publicitate și reținând citarea legală a acesteia, a constatat posibilă examinarea cauzei și a procedat la judecarea litigiului în lipsa pârâtei (f.d.49–50).
21. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31.10.2024, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corențov Sandu. S-a dispus desfacerea căsătoriei înregistrate la 03.02.2018, sub nr.*****, la Serviciul stare civilă al municipiului Chișinău, între Corențov Sandu și Popa Mariana (f.d.52).
22. Prin prisma art.100 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.
23. Potrivit art.102 alin.(1)-(4) Cod de procedură civilă, instanţa înştiinţează prin citaţie participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii privitor la locul, data şi ora şedinţei de judecată sau la locul, data şi ora efectuării unor acte de procedură.

În cauzele de urgenţă, participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii pot fi înştiinţaţi sau chemaţi în judecată prin telegramă, prin telefon şi la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace care să ateste înmînarea şi primirea înştiinţării sau citaţiei.

Citaţiile şi înştiinţările se înmînează participanţilor la proces, martorilor, experţilor, specialiştilor, interpreţilor astfel încît aceştia să se poată pregăti de proces şi să se prezinte la timp în faţa instanţei.

Citaţia se înmînează părţii cu cel puţin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreţia instanţei.

24. În temeiul art.105 alin. (1) Cod de procedură civilă, citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se

înmînează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei iar alin. (5) a normei menționate stabilește că citaţia sau înştiinţarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor (…).

25. Totodată, în temeiul art.206 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă pîrîtul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă pîrîtul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanţa o examinează în lipsa acestuia.
26. Potrivit art.108 alin.(1) Cod de procedură civilă, dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut şi reclamantul dă asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul acestuia, preşedintele instanţei dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.
27. Din interpretarea sistemică a normelor legale enunțate rezultă că legiuitorul a instituit o condiție esențială pentru examinarea cauzei în lipsa pârâtului și, anume, ca acesta să fi fost legal înștiințat despre locul, data și ora ședinței de judecată.
28. Colegiul judiciar subliniază că deși art.108 alin.(1) Cod de procedură civilă califică publicarea în presă drept citare legală, dispunerea acestei modalități este condiționată de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: locul de aflare al pârâtului să nu fie cunoscut; reclamantul să facă dovada că, deși a depus toate diligențele necesare, nu a reușit să afle domiciliul pârâtului.
29. Prima condiție presupune imposibilitatea efectuării citării pârâtului din cauza faptului că acesta nu locuiește la adresele cunoscute sau înscrise în evidențele autorităților competente.
30. Pentru îndeplinirea celei de-a doua condiție, reclamantul trebuie să probeze efectuarea unor demersuri concrete în vederea identificării domiciliului sau a altor date de contact ale pârâtului.
31. În speță, Colegiul constată că instanța de fond a dispus citarea pârâtei Popa Mariana la adresa indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată – mun.Chișinău, str.*****, corespondența nefiind recepționată de pârâtă.
32. Ulterior, pârâta a fost citată la adresa rezultată din contractul de comodat din 26.07.2021 – mun.Chișinău, str.*****, corespondența fiind, de asemenea, nereclamată.
33. Ulterior, instanța a dispus citarea pârâtei Popa Mariana prin intermediul publicației „Ziarul de Gardă”, ediția din 17.10.2024.
34. Completul de judecată menționează că deși instanța a dispus citarea publică a pârâtei Popa Mariana, conform datelor participanților la proces din Programul Integrat de Gestionare a dosarelor, se atestă că pârâta are adresa de domiciliu în r-nul Dubăsari, s.*****, adresă la care nu a fost citată Popa Mariana.

35. Drept consecință, odată ce existau și alte adrese de domiciliu, instanța era obligată să facă uz de acestea, or, în caz contrar, se constată un formalism excesiv incompatibil cu litera și spiritul art.6 § 1 din Convenție (Lazarenko și alții c. Ucrainei, nr. 70329/12, pct. 41, 27 iunie 2017; Gankin și alții c. Rusiei, nr. 2430/06 ș.a., pct. 38–42, 31 august 2016).
36. În acest context, Colegiul reține că în speță, nu au fost respectate exigențele procedurale privind comunicarea cererii de chemare în judecată, a înscrisurilor anexate și a citațiilor, fapt ce a limitat și a încălcat dreptul apelantei la apărare și la un proces echitabil.
37. Colegiul notează că potrivit art.26 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiile contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, principii care presupun posibilitatea efectivă a părților de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces.
38. În acest sens, instanța de apel reține că potrivit art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană trebuie să dispună de o posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime, fără a fi plasată într-o poziție dezavantajoasă față de adversar. Or, examinarea cauzei în lipsa comunicării legale a cererii de chemare în judecată a încălcat dreptul de acces la justiție prevăzut de art.5 din Codul de procedură civilă.
39. În lipsa accesului efectiv la justiție, celelalte garanții procedurale devin iluzorii și lipsite de eficiență juridică, întrucât acestea derivă din însăși exercitarea dreptului de acces la instanță.
40. În aceste condiții, având în vedere că cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite apelul, a casa hotărârea primei instanțe și a remite cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.
41. În conformitate cu prevederile art.385 lit.d) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Maștalin Tatiana, reprezentantul apelantului Popa Mariana.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31.10.2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Ciuchitu Vitalie, reprezentantul reclamantului Corenţov Sandu către Popa Mariana privind desfacerea căsătoriei și se trimite cauza spre rejudecare în prima instanță.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței Serghei Dimitriu

Judecătorii Eleonora Badan-Melnic

Violeta Gîrleanu